

Folketingets Socialudvalg

Departementet

Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf. 3392 9300

Fax. 3393 2518

E-mail ism@ism.dk

Dato: 25. januar 2010

SSC/ J.nr. 2010-150

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 23. december 2009 følger hermed indenrigs- og socialministerens endelige svar på spørgsmål nr. 201 (SOU Alm. del).

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Martin Henriksen (DF).

Spørgsmål nr. 201:

"Vil ministeren kommentere på artiklen

<http://ekstrabladet.dk/nyheder/samfund/article1272991.ece>, hvoraf det fremgår, at eksperter vurderer, at den mad, der serveres for danske ældre er kritisabel og ernæringsmæssigt for ringe, og vil ministeren venligst rette henvendelse til Kommunernes Landsforening med henblik på at afdække om Kommunernes Landsforening har taget initiativer, der skal højne kvaliteten af ældremaden, og såfremt Kommunernes Landsforening ikke har taget initiativer, vil ministeren opfordre til dette? og vil ministeren redegøre for regler og kvalitetskrav på området, og vil ministeren oplyse hvordan der føres kontrol med området?"

Svar:

Jeg kan oplyse, at kommunalbestyrelsen er forpligtet til at sikre, at modtagere af madservice efter servicelovens § 83 får tilbudt en madserviceordning, der er tilpasset den enkeltes behov. Kommunalbestyrelsen har efter servicelovens § 90 ansvar for, at modtageren får den hjælp, der er truffet afgørelse om, og at leverandørerne af opgaven lever op til den standard og de mål, der lokalpolitisk er fastlagt.

Det er en del af det kommunale ansvar at sørge for, at maden udgør et tilstrækkeligt næringsrigtigt måltid for den enkelte, og at maden er af en sådan kvalitet, at modtageren har lyst til at spise den.

I forlængelse af dette forventer jeg naturligvis, at kommunalbestyrelserne i de kommuner, som Ekstra Bladet omtaler i sine artikler fra den 21. december 2009, lever op til deres ansvar og følger op, såfremt der er problemer med den leverede mad.

Jeg kan oplyse, at Fødevarerkontrollen årligt aflægger tre besøg i plejehjemskøkkener og andre institutionskøkkener og blandt andet kontrollerer fødevarernes egnethed til konsum og hygiejnen. Alle offentlige såvel som private produktionskøkkener skal følge fødevarerlovgivningens regler, herunder have fagligt uddannet personale ansat.

Det er kommunalbestyrelsens ansvar at sikre, at madserviceopgaven varetages af et personale, der besidder de fornødne kvalifikationer til at kunne sørge for, at kosten har den rette ernæringsværdi. Jeg kan endvidere oplyse, at Embedslægeinstitutionen i forbindelse med det årlige tilsynsbesøg i plejeboliger og plejehjem fører et sundhedsfagligt tilsyn med, hvorvidt der er lagt en ernæringsplan for beboere med særlige ernæringsbehov, og om planen er regelmæssigt evalueret. Embedslægetilsynet er en lovfæstet kontrolfunktion med et pædagogisk sigte, hvor plejepersonalet guides til håndtering af opgaven, hvis mangler skulle optræde.

Kommunalbestyrelsen er forpligtet til at træffe beslutning om madens kvalitet, når serviceniveauet skal fastlægges. I henhold til servicelovens § 91 og §§ 1, 2, 8 og 9 i bekendtgørelse nr. 1614 af 12. december 2006 om kvalitetsstandarder og frit valg af leverandør af personlig og praktisk hjælp m.v. skal kommunalbestyrelsen mindst én gang årligt udarbejde en kvalitetsstandard for blandt andet madservice. Kvalitetsstandarden skal indeholde generel serviceinformation til borgeren om den hjælp, de kan forvente fra kommunen. Kvalitetsstandardens beskrivelse af indhold, omfang og udførelse af hjælpen skal være præcis og skal danne grundlag for at sikre sammenhæng mellem serviceniveau, afgørelsen om hjælp og leveringen af hjælpen.

Af kvalitetsstandarden skal det fremgå, hvilke kvalitetskrav kommunalbestyrelsen stiller til sine madserviceleverandører, herunder eventuelle krav til personalets kompetencer. Kommunalbestyrelsen skal mindst én gang årligt følge op på de fastsatte mål for kvaliteten og styringen af hjælpen, samt på de fastlagte kvalitetskrav til madserviceleverandørerne.

Jeg kan endvidere oplyse, at kommunalbestyrelsen i henhold til § 151 i Lov om social service har tilsynspligt overfor udførelsen af den hjælp, borgeren er visiteret til. Det indebærer, at der skal føres tilsyn med, at opgaverne løses med den kvalitet - både fagligt og økonomisk - som kommunalbestyrelsen inden for lovgivningens rammer har besluttet, der skal være i kommunen. Tilsynspligten skal ses i sammenhæng med, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at de personer, der er berettiget til hjælp efter den sociale lovgivning, får den hjælp, der er truffet afgørelse om.

Som led i den kommunale tilrettelæggelse af madservice er det lokale fokus på modtagernes præferencer for madens kvalitet vigtigt, da både undervægt og overvægt kan have betragtelige konsekvenser for eksempelvis den ældres helbred. Regeringen og satspuljepartierne har i 2007 afsat midler til brug for kvalitetsudvikling af madserviceområdet i regi af Indenrigs- og Socialministeriet. Målgrupperne for projekt "God mad – godt liv", der afsluttes ved udgangen af 2010, er alle ældre, der modtager madservice, kommunalbestyrelserne, medarbejderne og leverandørerne. Et af projektets hovedformål er at understøtte og vejlede til en målrettet kommunal indsats for at forebygge eller forbedre dårlig ernæringstilstand, og opnå eller opretholde god ernæringstilstand hos den ældre. KL og Ældre Sagen indgår i projektets følge-gruppe.

Regeringen gør også en indsats for, at kommunalbestyrelserne har midler at prioritere til kvalitetsudvikling på ældreområdet, herunder madserviceområdet. Siden regeringen tiltrådte, har ældreområdet fået et tiltrængt økonomisk løft. Senest i finanslovsaftalen for 2010 har kommunerne fået 300 mio. kr. årligt til en styrkelse af kvaliteten i ældreplejen. De samlede udgifter til ældreområdet er steget med ca. 2,7 mia. kr. fra 2001 til 2008 i kommunerne. Derudover er der i forbindelse med kommuneaftalen for 2009 blandt andet givet plads til en yderligere vækst på 350 mio. kr. Med kommuneaftalen for 2010 løftes kommunernes udgifter til service med yderligere 500 mio. kr.

De nødvendige rammer er således til stede for, at kommunalbestyrelserne kan leve op til deres ansvar for at sikre ordentlige madtilbud til de ældre.

Jeg mener ikke, at yderligere kontrol og flere regler er vejen frem. Kommunalbestyrelserne skal derimod leve op til deres forpligtelse og sørge for, at der produceres god og næringsrigtig mad til alle borgere, som er visiteret til madservice.

Karen Ellemann

/ Jakob Krogh